

Műhelybeszélgetés külföldi levéltárakban zajlott tanulmányutakról, iratfeltárásról

Bevezetés a tanulmánysorozathoz

A 21. század új kihívások elé állítja a levéltárakat: a társadalom emlékezethe-lyeiként jogos elvárásként fogalmazódhat meg az intézmények felé, hogy mi-nél szélesebb körben ismertessék meg az általuk őrzött iratanyagot, s minél hozzáférhetőbbé, elérhetőbbé tegyék azt mind a történettudomány művelői, mind a társadalom szélesebb rétegei számára.

A közművelődés egyes szegmenseiben már régóta alkalmazott „jó gyakor-latok” megismerése az innováció egyik jelentős tartalékot rejtő lehetősége. A más államok területén működő levéltárak munkájába való betekintések révén tanulmányozhatóak az ott zajló folyamatok, módszerek, eszközök. Mindezek a tanulmányutak révén nem leírások alapján, hanem az intézmé-nyi gyakorlat és működés során „élőben” tapasztalhatóak meg. Így a több éve sikeresen és hatékonyan alkalmazott, már kipróbált „jó gyakorlat” esetlegesen adaptálható, saját intézmény(rendszer)re szabható, emellett eredményesen fenntartható, fejleszthető, dokumentálható.

Az elmúlt években különböző magyarországi levéltárak munkatársai vet-tek részt külföldi tanulmányutakon eltérő szakmai céllal. A magyar kollé-gák német, osztrák és orosz intézményekben ismerkedtek többek között az elektronikus közigazgatás és iratkezelés szerepével, a levéltárak és közigazga-tási szervek kapcsolatával, a nyilvántartási rendszerekkel és az elektronikus iratok hosszú távú megőrzésének problematikájával, valamint az iratérté-keles, iratgyűjtés kérdéskörével. Tanulmányozták a levéltári rendszert, emel-lett a meglátogatott levéltárakban őrzött iratanyag mennyiségét, összetételét, a levéltári munka és a közönségkapcsolati tevékenységek működésének rész-leteit is vizsgálták. Más jellegűek, ugyanakkor nagyon hasznosak a kutatási lehetőségeket bemutató beszámolók, amelyek révén az adott állam levéltá-raiban végzett kutatómunka tapasztalatait rögzítették a levéltáros kollégák, emellett többek között tanulmányozták a kutatótermek kialakítását, a kuta-tási gyakorlatot, reprográfiai lehetőségeket is.

Budapest Főváros Levéltára adott otthont 2017. november 23-án a külföldi levéltárakban lezajlott tanulmányutakat középpontba állító workshopnak. A rendezvényen elhangzott előadások szerkesztett változatát folyóiratunk hasábjain több lapszámban fogjuk közölni, mint olyan – a kollégák érdeklődésére számot tartó – szakmai anyagokat, amelyek tanulságai akár a mindennapi munka során is hasznosíthatóak.

Szálkai Tamás